

ВІСТІ З УКРАЇНИ І ДРУГИХ КРАТВ ЄВРОПИ.

3 КАМ'ЯНИЦЯ.

"Наш Шлях" подає: Українське державне майно забирають кам'янецькі польські влади та перевозять без ніякого поквітвання поза межі України, як кажуть "для переховування". Вивезене майно представляє мільярдну вартість.

Як переводити ся цензуру?

Ніде хіба на світі не переводить ся цензури в сей спосіб, як в Кам'янці. Воля друкованого слова цілком задавнена. Цензурні примірники звертають ся дуже пізно, часами коли пізно. Скопфіковані місії мусять ся заступити иншим матеріалом, бо не вільно лишати білої плями. Конфіскується все, що освітлює картину перебування Поляків на Україні та про успіхи українського війська. Те саме робить ся із книжками.

Ціна на базарі.

Ціна на базарі за останній тиждень знову дуже підскочила в гору. 1 фунт масла 400—450 кар., 10 яєць 140—160 кар., півбийн хліб 65—70 кар., чорний 38—40 карб.

Кам'янецька "Трудова Громада" знову закрита.

З Кам'янця доносять до "Вперед", що "Трудову Громаду", орган українських соціалреволюціонерів польські кам'янецькі влади знову закрили.

Пошесть тифу на Волині.

"Гонець Волинський" подає отці сумні відомості про епідемію тифу на Волині. В Ковельському повіті, кругом самих Голоб підраховано 680 хворих на тиф і інші заразливні хвороби. У Володимирському повіті дуже шириться тиф, завдяки недостатку поживи. На додачу лікаря нема лікарів, санітетів і ліків. У Волинській повіті відкрито шпиталь на 60 люда. В Рівненській пов. не перестають пошесть тифу, віспи і еспанки. Так само не зменшується тиф і в Кременіцькому пов. Трохи ослабла пошесть тільки навколо Старокопачинського села деби не лютувала хвороба. Так само і в Кременіці епідемія прибрала ще більші розміри.

РОГАТИНЩИНА.

Новочасна панщина. — Пошесть.

В Бошівці і сусідніх селах рогатинського повіту завели ся справді панщиняні відносини. Перед в використанням нових селян веде головний управитель дбр.—Кішечуновича з Сарнек Славинські, який при допомозі місцевих властей примушує селян до безплатної роботи для двора. І так минулого літа виміг він на селянах Бошова, що вони даром скосячили і звели двірське сіно, за що обіцяв їм, що двір зрештешує з відшкодування за знищені ліси і винас сіножатей в часі українського володіння. Одне мимомого після сіножатей селяни примушували бути виїздити відшкодуване в висоті 200.000 К. В зимі двір продав сіно військовому доштавчине і громада мусить знову достарчати підвод і робітників, не одержуючи за се ніякої заплати. А тимчасом в селі біда і нужда, так як за працею для двору селяни не мали досить часу до оброблення власної рілі. Пошесть не дуги ширить ся чимраз більше; тиф, еспанка, червінка поривають щоденно в малих громадах по 6 і більше жертв. ("Вперед").

Голод і тиф в карпатських горах.

На бережській Верховині панує дальше голод і голодний тиф. По селах на пр. у Верещках лежить до 400 люда

хорих. В селі Буковці вимерло зовсім 5 хат, по других селах також багато таких випадків. В одному селі захоріло в одній хатині 11 душ і нема кому ходити коло них. З весною голод і пошесть ще збільшують ся, а помічі ні звідки.

Декрет проти аналіфетизму в Росії.

Російський совітський уряд видав декрет, який заводить примусове навчание аналіфетів від 14 до 50 р. життя. Комісаріат освіти розіслав об'явлення, яким пояснюють ся виконане сього декрету. Місцеві просвітні секції мають утворити комітети, зложени з представників професіональних союзів, союзів учителів, союзів молодіжні, робітничих рад і фабричних комітетів. Ті комітети уложать лісти аналіфетів даної місцевості як також лісту тих люда, які будуть ужиті до навчания. Буде назначений речинець, в якому ціле населене мусить навчитися читати, писати і числити. Відчиснено численні курси в цілі приготування до цієї праці більшого числа учителів.

Торговельні зносини Англії і Америки з Росією.

Агенція Гаваса подає: До Ревалю прибула російська торговельна місія під проводом банковського і навязала взаємини з представниками англійського та американського торговельного світу.

Права виборців в Росії.

Права виборців в совітській Росії розтягнені так далеко до особи вибраного посла, що вони можуть відкликати кожної хвилини, оскільки на їх думку він не заступає на основі їхніх інтересів. На основі сього права відкликано з совіту протягом 1919 р. 400 делегатів.

Святковане памяти Герцена.

Дня 21. січня обходили більшовики в Петрограді дуже святочно п'ятдесятилітє смерті Герцена. В його честь названо вулицю Морську. Сталено основини його статуї перед університетом. Соціалістична академія суспільних наук присвятила йому святочну академію.

Чеські соціалісти вислають делегата до Росії.

Богумір Шмераль іде, на рішене управи чеської соціалдемократичної партії, до совітської Росії, щоб там навязати взаємини з російським робітничством. Буде там коло 2 місяці.

Мадярська реакція потребує нових катів.

З Будапешту доносять: На внесенне міністра судівництва д-ра Berezy рішила міністерська рада в Будапешті крім Михайла Балі, прийняти ще двоох державних катів.

Столітній ювілей залізничі

Обходила англійська місцева сими днями, 12. лютого 1820 р. в готелі Юрія в Ярм відбули ся перші загальні збори акціонерів, які мали занятися будовою залізничі Stockton Darlington. Першу залізничну лінію поставлено 23. мая 1822 р. Перший потяг виїхав 27. вересня 1825. р. Перша машина з числом 1-дотепер переховується ся йв двірці Darlington.

Віденські робітники проти доставки оружжя Польщі.

Робітничка Рада в Відні обговорювала на своїому засіданні в п'ятницю минулої тижня справу доставки польським матеріалів і оружжя для Польщі. Комуністичні члени Ради домагали ся здержания оружжя

для Польщі. За сим домаганем заявив ся також соц. демократичний делегат Арбайтель. Порішено, що в будучій війській умови з Польшею в справі доставки оружжя, виключені.

238.000 безробітних в Польщі виказують обчислення державного уряду посередництва праці з дня 7. лютого с. р.

— Голандія відкинула 59 голосами проти 5 внесок на приступлене Голандії до "Ліги Націй".

Горкий каже, що Росія не позволить Польщі мати протекторат над Україною.

М. Фарбман, кореспондент ньюорського "Глобу" доносить з Москви під датою 10. марта, що він говорив з Максимом Горьким, визначним російським письменником, в справі польсько-російських мирових пропозицій. В сій розмові Горький сказав Фарбманови слідує:

"Росія готова заплатити відповідну ціну за мир, однак ніколи не позволю Польщі мішати ся у внутрішні справи Росії, ніколи не позволю, щоб Польща мала протекторат над Україною, або якою иншою країною. Росія щиро, без жадної скритости ціли, признає повні права на самоопаченне для кожного народу. Чи Росія жадає за багато, жадаючи також таких рівних прав і для себе? Коли-ж се буде потрібно, то Росія буде боротися за ті права".

ПРОТИ БІЛОГО ТЕРОРУ.

Англійські соціалісти проти мадярського звірства.

Англійські соціалісти вислали на руки О. Бауера телеграму з Лондону, в якій говорять: В імені незалежної робітничої партії протестуємо проти політики монархістичних реакціонерів на Мадярщині і п'ятому злочинні інтервенції, тиранії і убиства мадярських соціалістів. Заявляємо свою симпатію і перешлемо відомоу всім жертвам того переслідування. Робімь все, що в нашій силі, щоб сі факти подати широкому загалови нашої країни і вплинути на уряд. Телеграму підписало трох членів-парламенту.

НАРОДНА ШКОЛА В ІСЛЯНДІ.

Ісландський острів на півночі Атлантійського океану має 93.000 душ населення і всі вони вміють читати і писати. Про се заявляє панна Гольмфрідур Арнадоттір, професорка скандинавської літератури в Колумбійській університеті в Нью-Йорку. Ісландське правительство, що в справах внутрішних має цілковиту автономію і не е залежне від данського, ввело примусову систему навчания ісландських дітей в віці від 10 до 14 літ. Але народна школа Ісландії ринжить ся багато від подібних шкіл в інших краях і державах. Многих здивує, чому аж в 10-тім році життя іде ісландська дитина до школи? А воно відносности для многих буде цікави знати. Ото професорка Арнадоттір каже: "Ісландська дитина, заки сиде до шкільної лавки, мусить вже знати читати і писати. Инакше її не допустять до школи, або допустять, але за се родичі мусить платити окремо за початкову науку. Бо початкову науку мусить дитина одержати ще заки приїде до школи. І одержує вона приватно вдома, або в приватних інституціях. В початковій школі ісландська дитина одержує вже науку подібну до сеї, яку дають дітям американській середній школи. Закон про примусове знане письма і читаня ухвалено в Ісландії 1880 року. По укінченні народної школи і 14-го року життя дитина переходить, коли того бажать собі родичі, до вищих шкіл до колегій а навіть до університетів в інших державах".

РІЖНІ ВІСТІ.

Кажуть чужинцям забирати ся.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 23. марта.

В телеграмах з Бейрута сказано, що емір Фейсал, якого проголошено онеді королем Сирії, зажадав від Французів, аби до 6. цвітня опустили Сирію, а Араби поставили таке саме домагане Бритійцям в Палестині.

Губернатор Константинополя арештований.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 22. марта.

Бритійські війська в Константинополі арештували Алі Саїда Пашу, турецького мілітарного губернатора того міста. Доносять, що Адріанополь проголосив свою незалежність.

Мартенс заскаржив американський журнал.

НЮ ЙОРК, 25. марта. — Людвик Х. А. К. Мартенс, представник російського соціалдемократичного правительства в З. Державах, заскаржив вчера в найвишньому суді журнал "Рівю оф Рівю" в \$1,000,000 відшкодуваня за сплетні. Між підсудними е Артур Волейс Донн, письменник, і Альберт Шоу, редактор того журналу. В статі під загалоком "Червоні в Америці", яку написав Донн, а яка була поміщена в "Рівю оф Рівю" за лютий с. р., автор заявляє, що Мартенс, "самозванчий амбасадор", веде тут біоро в цілі "ширшого роду пропаганди, виміреної на поваленне правительства Злучених Держав". Мартенс каже, що та заява е неправдива, скандальна і обидлива. Справу Мартенса веде адвокат Чарлз Рехт.

Залога арештована своїх офіцерів.

БЕРЛІН, 27. марта. — "Фосіне Цайтунг" доносить, що залога в Гляду, укріпленому місті на пруському Шлезьку, окружила квартиру своїх офіцерів і арештувала їх. Жовніри були узброєні машинними кулісами і метачами бомб. Сказано, що капітан залоги застрівив ся.

Арештоване Син-Фейнеріє.

ДОБЛИН, 26. марта. — Сьогодні арештовано трійцять п'ять визначних Син-Фейнеріє. П'ятьох незвісних люда, при яких знайдено американські паспортти, арештовано саме як мали всідати сьогодні по полудни на корабель, аби виїхати до Америки.

Убито провідника Син-Фейнеріє.

КОРК, Ірландія, 27. марта. — Замасковані люди вдерли ся сьогодні до мешканя визначного члена син-фейнерієської організації МекКартія в Торлес і постріляли на смерть. Кажуть, що МекКарті одержав передтим кілька листів з погрозами.

Знайшли в Німеччині армати і літаки.

ПАРИЖ, 27. марта. — Між-антантська комісія знайшла в околиці Берліна 3,500 польових армат, що становить разом 12,000 штук того рода зброї, яку знайдено доси в Німеччині. Крім того знайдено 6 тисяч літаків в добром стані. Після укладів Версальського договору німецька армія може мати лишень 204 три-цалевих армат а літаків не може мати жадних.

Прость Америку взяти участь в комісії.

ЛОНДОН, 27. марта. — Рада "Ліги Націй" запросила сьогодні Злучені Держави і менаувати члена до російської розсідної комісії. Комісія планує удати ся до Росії при кінці слідуєчого місяця. Вже попрошено совітське правительство в Москві о дозвіл на ведене слідства, а ще відповіди ще не одержано.

Заворушення в Марокко.

МАДРИТ, 20. марта.

До поважної борби прийшло імежи військом і поліцією з одної сторони а робітниками з другої сторони близько Люціос в Марокко. — доносить сюди телеграма з того міста. Убито 4 жовнірів і багатьох ранено, а революціонери мали понести великі втрати.

Японські війська на Сибірі будуть відкликані.

ЛОНДОН, 22. марта.

Шість регіментів японського війська, яке тепер находить ся на Сибірі, будуть відкликані домів, через те, що вони "заражені" більшовицькими ідеями, доносить телеграма з Пекіну (Хіні). Телеграма додає, що заворушення серед жовнірів були причиною уступлення міністерства Гари.

Заворушення в Єгипті.

КАЙРО, 19. марта.

Товпа народа напала вчера на поліційну стацію в Кафршейх, де сиділа в той час рекрутційна комісія. Поліція спершу стріляла в воздух для постраху, а описла почала стріляти до нападаючих і убила та раніла кілька осіб. Подібне заворушене мало місце в середу в Десук. Трох з товпи поліція убила. Англійське військо привернуло спокій.

Стріляють до страйкуючих робітників.

БОМБАЙ, 24. марта. — Англійське військо стріляло на товпу страйкерів в Ямшелдур, Афганістан, після того як страйкери зігнували приказ розійти ся. Убито дві особи, ранено 25. Недавні телеграми доносили про значний зріст більшовизму в тій околиці.

Ірландський "гом-рул" в британському парламенті.

ЛОНДОН, 31. марта.

В британський парламенті відбуло ся сьогодні друге читане закона, надаючого Ірландії самоуправу ("гом-рул"). Голоси стояли 394 за, а 94 проти. Едвард Карсон, провідник протестантських юніоністів з Олстер, остро виступав проти сего закона, твердячи, що він е початком розпаду британської імперії.

Росія пропонує Італії навязати зносини.

ПАРИЖ, 22. марта. — Російське соціалдемократичне правительство предложило Італії відновити безпроволочно зносини між обома країнами — доносить телеграма з Ревалю до "Темпу".

Комуністичне бюро в Амстердамі видало відзову.

ГАГА, 24. марта. — Центральне бюро комуністичного Ітернаціоналу в Амстердамі вислало відзову до всіх країв, звичаючі комуністів до допоміч німецькій пролетарській революції.

На зборах комуністів, що відбули ся в Амстердамі вчера вечером бесідники закликали до проголошення генерального страйку в Голандії.

Сенатор Шерон про большевизм у Франції.

ПАРИЖ, 30. марта. — Сенатор Шерон заявив у французській сенаті, що між французьким робітничством зростають більшовицькі тенденції, та що більшовики отверто агітують за поваленне теперішнього правительства через оружну революцію. В своїй промові сенатор радить правительству предприняти як найострішій міри проти сеї агітації а всіх агітаторів арештувати. З промови сенатора Шерона виходить, що большевизм в Франції прибирає чимраз грізнішій форми; ширить ся він головно між залізничниками і почтовими робітниками, котрі на случай вибуху революції можуть спаралізувати всю комунікацію в краю.

Перестерігають аліантів перед Горватом.

ЛОНДОН, 19. марта.

Бездротна телеграма з Москви доносить, що Чічерін, комісар для заграничних справ в соціалістичній Росії, вислав ноти до правительства Японії, Англії, Франції, Італії і Злучених Держав, в якій перестерігає ті правительства перед зносинами з ген. Торватом, провідником контрреволюції на границі Хін. Горват хоче продати японському правительству кораблі на ріці Амур. Совітське правительство протестує проти сего; зазначаючи, що кораблі е тепер власністю соціалістичної Росії. В своїй ноті Чічерін зазначає, що "всікі зносини Японії і інших правительств з ген. Горватом сплинуть навязане торгівлі з соціалістичною Росією і зострият конфлікт меж нами а тими правительствами".

Десять річна конвенція Всеросійської Комуністичної Партії.

МОСКВА, 24. марта.

Десять конвенція всеросійської Комуністичної Партії, яка розпочинає ся 27. марта, буде мати велике значіне для соціалістичної Росії, тому, що вона має означити внутрішню економічну політику Росії на слідуєчий рік.

Три головні справи має взяти конвенція під дискусію, іменно: індустриальну відбудову, земельну справу і становище кооперативних союзів. Два напрями виступають внутрі партії, оден е за централізацією властей, другий противить ся тому. Перший напрям е за тим, щоб індустриальне питання розвзати через мобілізацію робітничих мас. Він е також за енергічним розвиваннем комунізму по селах і цілковитою правительственною контролею кооперативних союзів; ся програма має поперте Леніна і Троцького.

Прихильники противного на пряму, децентралісти, готові признати ширші права місцевим заводним юніям, е за наділом поодиноким селян землею і противлять ся безпроволочному розвиванню комунізму по селах.

Американська Соціалістична Партія хоче вступити до III. Ітернаціоналу.

ШКАГО, 18. марта.

Отто Бранштертер, секретар Соціалістичної Партії в Америці, вислав до III. Ітернаціоналу в Москві просьбу о прийняте той партії до Комуністичного Ітернаціоналу, який зівстав застановий в Москві в марті минулого року. В листі до Г. Зіновева, предсідателя езекутивного комітету Комуністичного Ітернаціоналу, Бранштертер заявляє, що резолюція Соціалістичної Партії в Америці, на основі котрої він вислав се подане о прийняте до Комуністичного Ітернаціоналу, робить застереження що до "приміненя програми Комуністичного Ітернаціоналу в Злучених Держав аж до того часу, доки не відбудеть ся конгрес".

Надзвичайній конференції Соціалістичної Партії, яка відбула ся в Шкаго в серпні 1919 р. було предложено дві резолюції: резолюція більшости резолюційно комітету домагаля ся утворення нового Ітернаціоналу. Сю резолюцію члени партії відкинули загальним голосованем (референдум). Члени прийняли резолюцію меншости, яка домагаєт ся безпроволочної злуки з Комуністичним Ітернаціоналом.

Канадський Індіанці не хочуть права голосу.

ОТТАВА, 31. марта.

Як звісно, канадське правительство хотіло в новім виборчій законі перевести постанови, які би давали Індіанцям право голосу при виборах до парламенту. Але канадські Індіанці, видко, не хочуть сеї нової благодати, бо вислали до Оттави делегатів зі всіх сторін Канади, щоб запротестувати проти сего нового на-

рушення їх "прав". Індіанці твердят, що на підставі британського північно-американського акту канадський парламент не має права перевести нового закона. Усе, що хочуть Індіанці е, щоб їх лишити в спокою і не обдаровувати новими ласками цивілізації, бо вони підозрівають, що за ті ласки прийде ся їм дорого заплатити.

Правительство не допустило до генерального страйку в Аргентині.

БУЕНОС АЙРЕС, 13. марта.

Тільки насильна правительствена акція пригальмувала генеральний страйк, який мав бути викликаний. Військо було всоди розставлене по місті і докрано многих наїздів на робітничій організації, підчас чого арештовано до 200 осіб. Поліція закрила 20 головних квартир робітничих товариств; в одній з них підчас мітингу кинено бомбу і ранено поліційного старшину.

Серед поліції було слідно сильний неспокій а деякі поліцмани відмовлялись виконувати свій обовязок та домагались більше платні; за се їх арештовано.

"Аргентинська патріотична рада", яка складаєт ся зажомих "горожан" змобілізувала ся і увесь час стояла на сторожі.

Бюро большевицької пропаганди в Мексикку.

ГАГА, 20. марта.

Амстердамська "Трибуна", орган голландських комуністів, заповніла сьогодні цілу сторону резолюціями, які прийнято на конференції міжнародних комуністів в перших днях лютого в Амстердамі. Вже кілька тижнів тому голландська поліція дістала тайний звіт про ту конференцію і він був поміщений в "Гандельсбляд". У тому звіті було сказано, що ухвалені комуністами резолюції радять починати у всіх краях масову акцію і страйки.

Нинішній урядовий звіт в "Трибуні" стверджує ті факти і говорить, що в Мексикку застановано бюро для веденя большевицької пропаганди в південній і північній Америці.

Американська індустрія убила більше робітників, ніж війна.

І. Голт, директор залізничної компанії "Санта-Фе" говорить слідуєчє:

"В протягу 19 місяців, в яких Америка була zaangażована війною, Німці убили у Франції 50,151 Американців; в тім самім часі американська індустрія убила 126,654 люда в сім краю: жєнщин, мушун і дітей; пересічно мордує денно американська індустрія 220 осіб".

Причиною такого масового убиства робітників американською індустрією е головню брак охоронюючих средств в фабриках. Капіталісти дбають про зиск, а не про життя робітника, якого в кожній хвилині вони можуть заступити новим.

СТАРА Я, БЕЗСИЛА.

Стара я, безсила... Мозолісті руки... Вже більше не служать мені... За вік удивиний натерпілася муки, Не бачила щастя і в сні... Скоріше-б могила! Стара я, безсила...

Стара я, безсила... Притулку немає, Живу Христа-ради в людя...

Стара я, безсила... Була в мене хата, Була в мене вітка — снік...

Стара я, безсила... Снів виглядає, Сама помираю тепер...

Стара я, безсила... Ворожак, куда покладе...

Стара я, безсила... А другий, в тормі десь умер...

Стара я, безсила... Іван Огієно.